

5

תערוכות הקושרות
אות, מילה וטקסט
אל אמנות עכשווית

הגלריה העירונית לאמנות
בית גורדון-לונדון
ראשון לציון

תוכן העניינים

4	שולה קובו < 'שמע'
6	מיכאל בן אבו < 'מיהות' > אוצרת: אפי גן
10	רותם מקרית גת < 'רישומלל' > אוצרת: אפי גן
14	לימור יוסיפוביץ < 'חוט גורל' > אוצרת: אפי גן
18	גלית אלוש < 'אני רואה – je vois' > אוצרת: אפי גן
22	שירת חפצים < (שירה פוגשת עיצוב) > אוצרת: רביד רובנר

הפתיחה: מוצ"ש ט"ז בטבת תשע"ז

14 בינואר 2017 – 20 באפריל 2017

מנכ"ל החברה העירונית לתרבות ספורט ונופש: אלי פולק
מנהלת הרשות לתרבות ואמנות: רות מקבי
מנהלת תחום אמנות: אפי גן

הגלריה העירונית לאמנות, בית גורדון-לונדון

על העטיפה: "רסיסים", גלית אלוש

עיצוב: סטודיו מרטין גביון

www.hironit.co.il

כל המידות נתונות בסנטימטרים גובה x רוחב x עומק x קוטר
© 2017, כל הזכויות שמורות לגלריה העירונית לאמנות, ראשון לציון ולאמנים

בתמיכת המחלקה למוזיאונים ואמנות פלסטית, משרד התרבות והספורט

שולה קובו < 'שמע'

שולה קובו עובדת מזה כ-20 שנים בטכניקה שביתחה תוך כדי הדבקה / תפירה / חיבור של חרזים, פייטים וזמיהם על משטחים. לעיתים בדים, לעיתים מצעי עץ. האפקט החזותי מהפנט תקורא להתקרב, תוצר של עבודה עמלנית ומפרכת. העבודה עשויה עיגול ועליו ערבסקה עיטורית המזכירה דגם קישוטי של מבנים וכתבי קודש איסלמיים. בתקופה המודרנית משמשת הערבסקה חגמה ליחס שווה בין דימוי לרקע, כלומר כצורה לביטול היררכיות. במרכזו של העיגול כתובה המילה 'שמע' בתעתיק ערבי. מילה המרפרדת באופן מידי לתפילת 'שמע ישראל'¹ ובמופעה הערבי היא הופכת לטעונה באופן חדש, אפשר פרדוקסלי אפשר ההיפך מכך – מאחד, בכל מקרה נוצרת אצל הצופה סוג של הזדה. 'שמע' היא גם פעולה פסיבית הנמצאת בבסיס תקשורת בין אנשים. ההנחה המובלעת היא שאם נשמע נוכל להגיב, להמשיך לשוחח, אולי אפילו לסתור את דברי השני. אבל מרביתנו מנעים מלהבין את התעתיק הערבי. מילה עברית בתעתיק ערבי בעצם מספרת את סיפורה הבלתי אפשרי של תקשורת בשפה. שתי השפות העברית והערבית הן יותר משפות שכנות. שתיהן שפות שמיות ממקור משותף ובאופן פתייני משהו, אנחנו מתקרבים אל עבודה שהשפה העברית – ערבית נטרת מאתנו ועל כן אינו מאפשרת את הבסיס של השפה – תקשורת בין אנשים.²

'שמע', [תעתיק ערבי], 2013, טכניקה מעורבת, על לוח עץ מוקצף, 4x100

1. פסוק בספר דברים: פרק ק"ב פסוק: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" (ו', ד), הנתפס כהצהרת האמונה הבסיסית ביותר, ולכן נאמר בהזדמנויות שונות, אצל המאמין בכל בוקר וערב בקריאת שמע וכן לפני השינה אבל גם במקרים של מוות. במוצאי יום כיפור נהוג לומר את פסוק שמע ישראל בסיום תפילת נעילה. מבחינת תוכנו, זוהי קריאה לעם ישראל להכיר באלוהותו של ה' ובהיותו אחד ויחיד (כתפיסת המונותאיזם).

2. ראוי להתייחס להערה: 'היצירות' תוצאה של עבודה עמלנית מפרכת והן תיתפסנה בראייה ראשונית, כפאסדה שטחית בעלת אפקט רדוד, הממוקמת בציר האמנות על גבול הקיטש. בצפייה ממושכת יותר, תתחלף פסאדה זו לבעלת מורכבות עומק וענין" מתוך קטלוג 'מלאכת נשים' (2016 הגלריה העירונית רענה, ארנה פיכמן: אוצרת) בה הציגה שולה קובו מעבודותיה.

מיכאל בן אבו < מיהות

מיכאל בן אבו – איש רוח, אדמה, מילים, ציור, רישום ואובייקטים אמנותיים, מאפשר 'מכתש קטן' אל שכבות מרחבות, 'חלון גאולוגי' ממנו המתבונן יכול להתחבר, להציג דברים מהקשרם, או לחלופין להביא אליהם הקשרים חדשים. העבודות המוצגות בתערוכה נושאות אותיות ומילים בעברית, צבע, טקסטורה ומצעים משתנים ונעות על הטוחח שבין הכיפי לחחוי, בין הממשי למטאפורי, תוך הדהוד ושיח עם עבודות ציור מכוננות ומסודרות ציור ישראלית.

'מיהות': שם התערוכה הוא כשם שיר שכתב (המושמע ומוצג בתערוכה). מילה מקורית המחברת את 'מי' אל 'מהות'. השיר מתחיל בהתייחסות אל עצמו, כמי שהתחנך במושב, אצל אם מתקצית שדיברה שתי שפות ואח"כ בעבודתו כשליח חינוכי בקהילה היהודית של סלונקי (יוון) שם למד את שפת הוגי העת העתיקה. במיהותו מיכאל דובר שפות שונות אך מחובר אל הארץ, מקורותיה, רוחניותה ואדמתה. מחובר ושואל, מחובר ומפקפק – עוסק ב'מיהות'. **'אני'** היא הצהרה אמנותית העוסקת באלם, בנוכחות, בהנחה ובכאב (ובעצם הופעתה תסבול תמיד מעודפות הקשרים), עד שהיא כמעט מאיינת את נוכחותה המוחשית של המילה הכתובה. בביטוייה – החזונית 'אני' היא הצהרה, ומספרת בסבטקסט שלה 'סיפור חדש' המודע לשכבות שמתחתיו ומתכתב איתן. הצהרה פונטית צנועה עד כאב, שחור על גבי לבן ואח"כ בצהוב – אוקר כצבע גוף (צבעים הטעונים בשלל הקשרים), הצהרה המתכתבת עם הנני¹, המקראי כמו גם עם עבודתו האייקונית של האמן מיכאל סגן-כהן². 'אני' של בן אבו מופיעה בכתיב חסר, המחסיר את האות 'י' (שם השם ובכך מאיין את הנוכח / עצמו), עם דגש נוסף, בכתיב מקראי (כתיבתו

של סגן-כהן), אבל בעוד סגן-כהן מקפיד על טיפוגרפיה מקראית מדויקת ככל האפשר, אצל בן אבו הטיפוגרפיה נוצרת במקביל באמצעות היך, ומטופלת במחשב, מוזפסת ואח"כ מטופלת שוב על ידי היד. גובהן של האותיות אינו אחיד ומנכיח את חותם כתיב יד. מתקיימת רמיזה למקראי, אבל העיקר הוא היות המילה היפוך: היפוך מ'הנני' וכתובה בכתיב ראי. מהותה הוא היפוך של מה שאוחזת מתחתיה, ככתיב ידו של ילד – ראשית כתיבה בכתיב ראי. ניתוקה מההקשר המקראי יכול לרמז לכך שהאמן פונה אל הצופה ומכריז באופן הפוך על נוכחותו, דיוקן עצמי – נטול דימוי. מיכאל בחר במילה, הוציאה מהקשרה, הגדיל והציג אותה במסגרת, יצר סימני ניקוד והטעמה והוסיף את חתימתו כחלק מההתפלמסותו ותאריך עשייתה משמאל למטה. הוא הקפיד והוסיף תאריך עברי (ושלא כסגן-כהן בצד ימין למטה) – היעדרות ואילמות, אבל גם הנחה והוסיף מניין שנותניו על פי היהדות. **מיכאל** – חלק גדול מהעבודות עוסקות אטימולוגית בשם 'מיכאל'.

האמן מפרק את המילה, מוליך אותה קדימה ואחור, כפלינדרום, בכתיב ראי, או בכתיב חסר – וזאת להעיד על הכוח העצום שהוא מוצא במילה הנאמרת ובכתובה. שמו של אדם, קובע בעיניו מהלכים עבור הנושא אותו. במובן זה ממשיך מיכאל את מסורת העיסוק בפלינדרום שהיה מקובל אצל משוררי 'תור הזהב' בספרד, חלק מההתפלמסות עם התרבות היהודית, דיוקנה / דיוקנו. בכל אחת **מחמש עבודות** ציוריות גדולות התלויות על קיר הגלריה, אות אחת משמו וציור אחד נוסף ובו דימוי של שושנה (המסמלת בקבלה את עם ישראל). כל אחד מהציורים אוחד גם הקשר ציורי מופשט וסמיו אל עבודותיו

מיכאל בן אבו

של משה קופפרמן³. בעבודות אלו מפרק ובונה מחדש מיכאל את שמו. האותיות מסתתרות מתחת לשכבות צבע, כשבכה מעליהן ומתחתן. **שולחנות תצוגה גדולים** במרכז החדר מכילים מבחר מספרי אמן, מחברות רישום וכתובה המלוות את מיכאל בכל תחנות חייו. בכולן הגיגים, רשמים, חוויות, מאמרים, מילים נבחרות, אותיות, עדות לקשר היוצא דופן שלו אל השפה העברית, ממנה הוא יוצא ואיליה הוא חוזר.

אנוני, 2016, טכניקה מעורבת, על נייר, 36x25

3. משה קופפרמן (1926 – 2003) חתן פרס ישראל לציור. אצל קופפרמן נדרש ריכוז ומאמץ בכדי לפענח את עבודותיו. יצירתו מבוססת על דפוסים קבועים שאינם משאירים מקום למקריות. ציוריו המופשטים, חמורי הסבר בנויים שכבות על גבי שכבות, במשיכות מחול מדודות של ציור ומחיקה, כשהצורות נעות בין קווים מקבילים, רשת, קווים מתפתלים ועוד.

1. ויהי אחר הדברים האלה, והאלהים, נסה את אברהם; ויאמר אליו, אברהם ויאמר הנני. (בראשית, כ"ב)
2. מיכאל סגן-כהן: הנני, 1978, דפוס בלט וצבעי אקריליק על נייר, 27/36 ס"מ על עבודה זו כתב דוד הכי "היא משתייכת לקבוצת הביטויים המכונים בפילוסופיה 'אינדקסיקליים' אותם ביטויים לשוניים, שהקשר הבעתם קובע את משמעותם. מילים המורות על מי שמביע אותן, על המקום והשעה שבה הן מובעות... ביטוי אינדקסיקלי כפול או משולש שכן הוא מצביע גם על זהות המביע וגם על המקום והזמן שהביטוי מובע בהם. זהותו של הסובייקט הניצב מאחורי הנוכחות נקבעת כאן על ידי האמן בחתימת ידו בתחתית הציור, חתימה שבמקרה זה, באופן מובהק, היא חלק האינטגרלי מהמתואר בו".

מִיָּהוּת / מיכאל בן אבו

לְמִדְתִּי בְּעֵצְמִי בְּקִלּוֹת,
 וּמִפְנֵחַס הַמּוֹרָה, שְׂבָא מְלוֹנְדוֹן דְּרָךְ נְיוּ יוֹרְק,
 לְעִפּוֹלָה בִּירַת הָעֵמֶק.
 וְאֵלּוּ אֶת הַיְּגִינִית,
 שְׁחַדְרָה אֶל לְבִי אֶל נְשִׁמְתִּי בְּצִלְלִיָּה וְנִגּוּנִיָּה,
 לְמִדְתִּי כְּשִׁפְתָּ אִם חֲדָשָׁה
 בְּאוּנִיבְרִסִּישֵׁת אַרְיִסְטוֹטֵלוֹס בְּסִלּוֹנִיקָי,
 מִקְלָרִי וּמִהַמּוֹרָה נוֹרָה יִרְקַת הָעֵינָן,
 תּוֹף שְׁנַתִּים בְּלִבְד בְּשִׁקְיָה רַבָּה.
 אֶךְ עֲדִין מְכוֹרְתִי,
 הָעֵבְרִית, שְׂאִינְנָה שִׁפְתָּ אִמִּי,
 לוֹחֶשֶׁת לִי שׁוּב וְשׁוּב בְּסוֹדֵי סוֹדוֹת
 אֶת חַיָּה וּמִכְמִינִיָּה
 עַל מִשְׁכְּבִי בְּדָד בְּלִילוֹת.

אִינִי דוֹבֵר אֶת שִׁפְתָּ אִמִּי,
 שְׂבָאָה מִמְרָקֶשׁ לְהִקִּים אֶת מוֹשֵׁב
 דְּבוֹרָה ב-1956,
 לְמֵרוֹת שְׂאֵת הָעֵרְבִית הַמְרוֹקָאִית
 שְׁמַעְתִּי מִלְדוֹתִי:
 אֶת הָעֵבְרִית
 לְמִדְתִּי בְּגוֹ וּמִלִּיזֵט מוֹרְתִי,
 בְּבֵית הַסֵּפֶר הַיְּסוּדִי בְּחֶבֶר שְׁבַת־עֶנְדָּה.
 אֶת הַצֵּרְפֶּתִית נְסִיתִי לְרִכּוּשׁ
 לְלֹא הַצְּלָחָה רַבָּה
 בְּשִׁיעוּרֵי עֶרֶב בְּירוּשָׁלַיִם וְגַם
 בְּתֵל אַבִּיב,
 וְרַק אֶת הָאֲנִגְלִית,
 שִׁפְתָּ אַמְרִיקָה וְהָעוֹלָם כֻּלּוֹ,

היכול נוכל, 1, II, III, 2015,

מחווה ליורגוס ספריס, אקריליק ועט על נייר, 27x40

רותם מקרית גת < 'רישומלל'

עבודתו של רותם בגלריה מתהווה לפני ובמהלך התערוכה. רותם ואני שוחחנו אודות נוכחות השפה העברית בעבודותיו. דרך השיחות שניהלנו לאורך החודשים האחרונים, מתבהר יחסו המורכב והייחודי לשפה העברית.

"אני כותב מלים על קיר, חדר מלא תכונות, רשימות אקראיות מתקופות שונות. אני חאה בעיני רוחי כמות גדולה של יצירות גדלים וטכניקות שונות, שהמאחד ביניהן הוא המלה הכתובה. מארג צפוף של מסמכים, כמו לשהות בתוך תודעה יומנית שכולה השפה העברית, אך העברית שבורה ומחוסקת. **מבחינה צורנית זה נראה מעט שברירי**, פגום ופגיע ואני מרגיש שזה המקום שהשפה נמצאת בו. מצד אחד, שרירותיות מגדל השן של שפת האקדמיה וניתוקה מהעם (למשל, החלטת האקדמיה להוסיף 'י' נוספת למלה קרית גת, החלטה שרירותית שהעיר עצמה לא קיבלה עליה וגם אני לא. לעומת זאת, גופי תקשורת מקבלים את ההחלטה. בעיניי זה מבטא התנהגות כללית). **מצד שני, פער גדול בין עברית מדוברת ללשון תקנית**. מהיבט זה, רוב האנשים אנאלפביתים. הרישומים מכילים פרטים שאני אוסף ומתעד – ציטוטים שאני שומע ברוב, באוטובוסים, וגם מלים שמעניין אותי לפרק ולחקור.

זמן רב ברצוני לעיין בארכיון. אני נוטה לתייק את המסמכים ולא להביט בהם יותר מדי. כחלק מתהליך הכנה לתערוכה שהצגתי בשם 'עזבון האמן', הצצתי ברוב התיקיות וגיליתי חומרים רבים ששכחתי מקיומם, רישומי הכנה, רעיונות, רשימת מצאי של התחלות שנשארו מאחור. אני נמשך לחומרים האלה, אולי הם מזכירים לי מי הייתי ומה שהיה פעם, ואיננו. הייתי מעוניין לחקור מחדש את התיקיות הללו ולבחור מתוכן "ציטוטים" נבחרים שאתלה על הקיר, או אכתוב מחדש, כך שהתוצאה תהיה **יצירה חדשה, שתיווצר במיוחד עבור חלל הגלריה, עם שפה פשוטה אחת, שהמכנה המשותף הוא חומרי ארכיון ישנים שביסודם המלה הכתובה**. אינני יודע אם מחקר זה יהיה בגדר פעולה חופשית ללא תכנון, או פרי ארגון ועריכה

קפדניים. אני מניח שזה יהיה שילוב של השניים. אולי אחלק את החלל כולו לגרד ושרות, כמו יומן, זה יכול להיות מבנה טוב שיאפשר בתוכו זרימה חופשית. אולי אתחיל במקום מסוים כמו פרק ראשון לפי סדר כרונולוגי, כותב מה שנראה לי ראוי וכך הלאה.

חשבתי על שם לתערוכה: **"סמל הזבל"**. זו מלה שאני אוהב מאוד. כילד, חלמתי להיות איש זבל וארכיאלוג. אני לא רואה בזבל משהו שלילי, זבל מדשן את האדמה. צירוף המלים 'סמל הזבל' משלב בין גבוה ונמוך, נוכח ומופשט. משל ליצירת האמנות שהיא במישור אחד משהו גולמי ומוחשי, ובמישור אחר רעיון המחולל רגש, והמתח בין הקצוות הללו. ייתכן וכל הרישומים הללו אינם אלא אוסף של ניירות שערכו לא ברור. יכול להיות שזה פשוט זבל. אפשר להשליך את המחשבה הזו לכלל עיסוקה הכפייתי של האנושות באיסוף, מיון, קטן עם בספריות. בכיתה א' שמרתי יומן קטן עם שירים ורישומים. כשאני חושב על זה, היה זה ספר הרישומים הראשון שלי. כשלמדנו לכתוב בבית הספר היסודי, הייתי כותב הפוך באופן טבעי. גם אותיות כמו האות ל' שאמורים לכתוב באופן חריג מלמטה למעלה, כתבתי הפוך. בחופש הגדול, בין גיל ארבע-עשרה לחמש-עשרה, הרגשתי ששכחתי איך לכתוב בכתב גדולים ולימדתי את עצמי לכתוב מחדש. באותה תקופה חוויתי התפרצות של כתיבה אוטומטית. דפים מלאים קשקושים חסרי משמעות, מאוחר יותר גיליתי שיש זרם כזה באמנות, אוטומטיזם ומזיקה קונקרטי. עם תום הלימודים ניסיתי בצורה מודעת להמציא את עצמי כאמן. המקורות היסודיים בהם בחרתי להתמקד היו ספר התורה ומילון אבן שושן. **בספר התורה מצאתי שפה נצחית, לב ואמונה, ובמילון אבן שושן ראיתי מופת של סדר, הגיון ותועלתנות**. ניסיתי **למצוא גשר ביניהם**. אני שמאלי ויד שמאל שלי רושמת בצורה מאוד מדויקת. עברתי לרשום ביד ימין בניסיון להעיר משהו חופשי יותר, מתיילד. החלטתי לדגל באינפנטיליות. כך נולדו היצירות שאני מכנה 'רישומלל'. פצחתי במחקר חופשי של השפה העברית. עם התגייסותי לצבא,

קיבלתי מאבא שלי מתנה – מכונת כתיבה. מלווה בחזיונות וחלומות סוריאליסטיים, פצחתי ברצף של כתיבה בהשראת דוד אבידן, יונה וולך, ביאליק, רחל המשוררת ודור הביט האמריקאי. **רציתי ליצור ערבסקות, אריגים אינסופיים של מלל**.

אני מגדיר את עצמי 'אמן עברי', ואני מנסה להבין מה זה אומר מתוך העשייה האמנותית בזמן ובמקום הזה. הכתיבה בעברית היא החלטה מודעת. בעברית יש משהו אחר שחשוב לי לשמור עליו. העברית נמצאת בסכנה מתמדת. יש הרבה אויבים לשפה העברית. אני מעוניין לשחרר את השפה ככל הניתן ממגבלות ההיגיון שנכפות עליה. במובן זה, אני רואה קשר ישיר למסורות דאדאיסטיות של ראשית המאה העשרים. בעיניי, ספר התורה הוא הטקסט האוונגרדי ביותר שנכתב אי פעם. יש לשפה כוח לפקוד עלינו לפעול ולחשוב בדרך מסוימת. יש השפעה לדברים שאנו אומרים. בתורת הסוד היהודית העולם נברא מתוך השפה ולא להיפך. **רישומים רבים שלי הם יציר-כלאיים** של רישום ומלל. לעתים, מחליפים המלה והקו תפקידים – המלה תופיע במקום דימוי מצויר ולהיפך. בניגוד לשפות לועזיות, העברית המקראית היא שפה מהותית, היא אינה סימון של הדברים אלא הדברים עצמם מורכבים מאותיות ומלים, בדומה לתפיסת האטום המקבילה בעולם המדע. יש הקשרים בין מלים, זו תורה שלמה ממנה אני יודע מעט מאוד. זה חיבור שאני יכול לחוש אותו אך ורק בעברית. היכולת להרכיב ממספר מועט של אותיות אינספור שילובים. מילה יסודית כמו 'לחם', הופכת במהרה לחמלה, או חלום".

הערה:

כל ההדגשות בטקסט הן של האוצרת.

אותיות ע.ב.ר. 2016, [פרט מתוך מיצב אריגה], טכניקה מעורבת, 46.5x100x33.5

לימור יוסיפוביץ' < 'חוט גורל'

התפוררות. מעמד עשוי עץ ובו חוטי ניילון המתוחים לאורכו ורק החוט האמצעי – לב העבודה, אדום. החוט היחיד שאינו קשור וניתן להזזה = חוט החיים / סופם. בין ההתפוררות שהיא סוף, אל העובר בבחינת התחלת החיים – נמצאת, פועלת, מרחפת, מורכבת השפה העברית.

העבודה של לימור יוסיפוביץ' בנויה 3 חלקים כשחוט האדום תקופסא תלת ממדית משותפת לשלשתם. המיצבים מזמנים מפגש עם עץ לא מעובד, עבודת פטיש ומסמרים, חוטים נמתחים ואריגה באמצעות חוט אדום וחוט מתכת, מזכירים מסורת אריגה המתקיימת לאורך אלפי שנים. מאידך לפנינו עבודה מקורית, יחידאית, בעלת תוצאה אניגמטית, ייצוגית במהותה (ולא שימושית כאריגה הקלאסית) ועכשווית. לאריגה של לימור יוסיפוביץ' יש את האיכויות של אמנות קדומה המתקשרת עם ההווה. העבודות מובחנות אחת מהשנייה ומתנגשות עם זאת לשפת מבט היברידי, מורכבת, תלת-ממדית הניתנת לקריאה כמהלך של 'חוט גורל'.

המורחות היו שלוש אחיות אשר יצגו את הגורל במיתולוגיה היוונית. שלוש האחיות שלטו בגורל כל חי, כאשר גורלו של האדם נקבע על ידי "חוט הגורל" המייצג את מנת החיים לה הוא זכה. 'הטווח' – טווחה את חוט הגורל, 'מטילת הגורל' קבעה את אורכו והשלישית החליטה על אופן מותו של האדם וגזרה את החוט המיוחד שיש לכל חי בהתאם לאורך שמקבע לו. גזירתו של החוט הביאה למותו של האדם.

3 חלקים למיצב:

עובר – קופסה עשויה עץ, מסמרים וחוטי מתכת דקים הנמתחים בשתי וערב וביניהם מרחף חוט אדום היוצר צורת העובה עובר המרחף בין שמיים וארץ. גדלו פחפוציונאלי (הראש גדול מהגוף) ואפשר לזהות ידיים ורגליים.

אותיות ע, ב, ר מרחפות בחלל קופסה העשויה עץ ששתיים מדפנותיה מאורכות, עשויות פרספקס מחורר. חוטי מתכת דקים בשתי וערב, ואותיות ע.ב.ר. אדומות, גדולות מהאותיות שמרחפות. מסביבן 4 אותיות, ג, ת, מ איתן אפשר ליצור מילים שונות מכיוונים שונים. האותיות עשויות מתכת והצופה יכול להסתובב סביב העבודה ולהרכיב מילים: עבר, עברית, עברי, עובר, עבר, מעבר.

אותיות ע.ב.ר. 2016, [פרט מתוך מיצב אריגה], טכניקה מעורבת, 46.5x100x33.5

גלית אלוש < 'אני רואה' / 'je vois'

עבודותיה של גלית אלוש אניגמטיות במובן אחד ומספקות חוויה עיצובית, ויזואלית ומורכבת מצד שני. אנחנו נעים או ניצבים מול או בין גופים תלת ממדיים, בעלי נפח אבל בה בשעה אווריריים. לעיתים צפות אותיות או מתבררים חללים הנראים כאותיות. בעזרת מראות וחומר מבריק, אנחנו משתקפים ומכפילים את דמותנו לפנינו. זוג מילים 'אני רואה' - מכריז על מה שהעין כבר רואה.

**מה 'אני רואה' ?
אני רואה, במובן של 'אני מבין',
I see je vois במובן של**

"בחדר שלוש הצבות הקשורות ביניהן. שני אווביקטים היברידיים בעלי מראות גדולות יחסית הנושאים זרע מקושטת הקשורה אל כיפה וירטואלית. הזרע העשויה דבק חם מתחילה כמשהו הנושא כובד, משקל ונוכחות והופכת להיות משהו פואטי, קטן דק, עליו כתוב 'רואה' והוא משתקף במראה. הזרע מטאפורית לתקשורת שלי עם העולם זה הדבק החם, זו השפה, ההופעה שלי - בעולם האמנות. חשוב לי התעניין של בלבל העין - אנשים נמוכים או ילדים יצטרכו להגביה את המבט, אנשים גבוהים יצטרכו להנמיך את המבט ואז המיצב הופך לאינטראקטיבי. הסיבה שבחרתי בשני גופים מקבילים, כמעט באותו הגודל, הוא כדי לסמן את הדו-לשוניות בה אני חיה. הצבה אחרת היא גוף תאורה קטן, עשוי דבק חם ואותיות י, ה, ו, נ ובחור שנוצר באמצע מופיעה האות א'. אלו האותיות המרכיבות את 'אני רואה'. האוק, מרצד ומעומעם ומבחינה זוהי מטפורה לשימה, למשהו חי, חצוי אפור וחציו שקוף וקו אופקי חוצה את הקיר לשניים - ממחיש ומדגיש את חלוקת היום שלי: חציו בעברית וחציו בצרפתית. הצבה נוספת היא ה'רסיסים' - מבחינתי זהו זיקוק של צורה הבאה לידי ביטוי. סוג של עין או חלוק נחל המורכב ממראה קטנה ודבק חם. צורה הגדולה היא כמותן הקטנות, בבחינת חזרתיות. הבסיס עצמו הוא מראה וההשתקפות היא פנימה והחוצה. חלק מהעבודה היא עם מראה קטנה וחלק בלעדיו. דבר המבלבל את העין: איפה

נמצאת מראה ואיפה היא איננה. מבחינתי המציאות נכנסת פנימה אל העבודה וממנה החוצה. מבחינתי שפה - היא ניואנסים של כוונות שהולכות לאיבוד כשאנחנו איננו עם העברית עם שפת-האם. בתג שאני חושבת בעברית - ומתרגמת לצרפתית כל כך הרבה ניואנסים הולכים לאיבוד:
[ציטוטים מתוך שיחות עם גלית]

אני רואה, 2016, מראה, דבק חם ועור, 45x12x60

גלית אלוש בוגרת לימודי עיצוב תעשייתי במכון הטכנולוגי בחולון (2004), נדעה מלימודיה - בעשרות תערוכות בהן השתתפה בצרפת ובארץ, בעבודה עם חומרים תרמו-פלסטיים המשתנים עם חום ובעיקר בעבודה עם 'דבק חם'. החומר מתקפל ואינו נשבר מחבר והופך מטאפורי למה שמחבר בין כאן לשם. מבחינתה מחבר בין העברית (לצרפתית), בין העברית אותה היא חוברת בבית עם ביתה בת ה-6 ועם בן זוגה, לבין השפה הצרפתית ששלושתם דוברים מחוץ לבית. העברית היא שפת - אם ועבורה זו השפה המכילה את הניואנסים. בשפה השנייה היא נעה מטבעו של מקום מגוריה.

מה עושה ההיברידיות הזו של שתי שפות מקבילות - למחשבה, לפעולה, לבחירה בחומר, לבחירת היצירה? מה מידת השפעה של שפה אחת על שפה אחרת, או על היוצר בשפה?

העבודה שנעשתה במיוחד לחלל הגלריה ולתערוכה היא מיצב המכריח את הצופה לחוות. הצופה חייב לזוז, ללכת, להשתנות או לעשות פעולה כדי לחוות את המיצב. ברגע שאדם נוקט פעולה כלשהיא ולא רק בצורה פסיבית, העבודה משפיעה עליו במודע או שלא במודע.

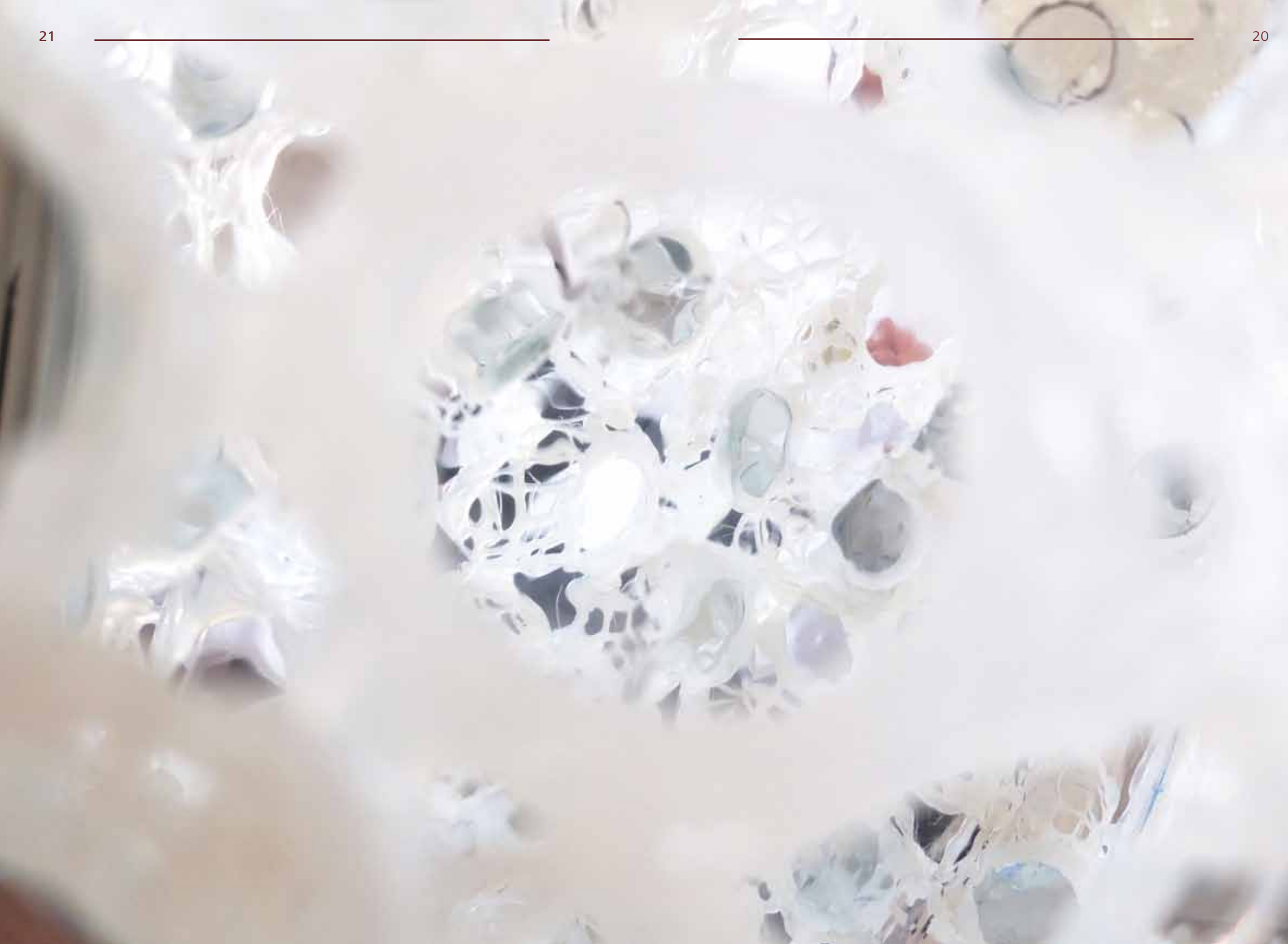

רטיסים, 2016, מראות, נייר מראה, דבק חם וקאפה 60 א12x45

גלית אלוש < 'אני רואה / je vois'

אלף, 2016, דבק חם ונורת לד, נייר ודבק, 12x25x25

שירת הפציפ

שירה פוגשת עיצוב

תערוכת שירת חפצים מציגה שירים שבמרכזם ניצב החפץ, ודרכו מנוסחות מערכות יחסים ורגשות, מתוארים אופני ייצור וצריכה, מועברות חוויות אסתטיות ורוחניות ועוד.

עולם החפצים המוצג בתערוכה מוקדש לשירה עברית, ומתמקד בעיקר בדור הכתיבה האחרון, המשקף את מרחב השפה העברית במרחב המחייה הישראלי, המושפע מתמורות העולם הגדול.

שלושים השירים שבתערוכה מודפסים ב-2500 עותקים כל אחד, ולצדם משולבת הקראה בקולוה של המשורר/ת. המבקרים בתערוכה מחמנים לקחת שקית נייר, להתהלך בין השירים ולקרוא, להאזין להם ולאסוף אותם לעצמם ככל שיחפצו.

אני תלמיד
של כסא

(אהרון שבתאי, קטע מספר 54 בפואמה הביתית, מתוך "שבע פואמות" בהוצאת חרגול-עם עובד, 2012)

מעמד הביניים תופר דרכו בזיווים זהירים
בלי לבלוט, האצבעון נע קדימה,
ואז נאלץ לסגת ושוב מתנפל מול מחט הגזרה.

(רועי צ'יקי ארד, קטע מתוך "בגנות המסננת"
בספרו "נושאת המטוסים", בהוצאת מעין, 2014)

מציגים בתערוכה:

מאיה בז'רנו, ערן הדס, אלפרד כהן, עדי קיסר, טל ניצן, נויט בראל, שגיא אלנקוה, אהרון שבתאי, גלעד כהנא, צאלה כץ, רוני סומק, תהל פרוש, אגי משעול, רועי צ'יקי ארד, יודית שחר, יונתן לוי, ענבל אשל כהנסקי, אופיר משרקי, יהונדב פרלמן, חזי לסקלי, ורדה בן חור, רות לורנד, דניאל עוז, מרחב ישורון, אלה נובל, דנה מרקוביץ, שלומי חתוכה, מלכי טסלר, ואן נויין, יעל בירנבאום

צילום: רז'יד

אוצרות: רביד רובנר, היסטוריונית ופילוסופית של העיצוב
ע. אוצרות: מולי יחבס
עיצוב גרפי: ניר ליבמן
עיצוב החלל ותאורה: רביד רובנר
עיצוב סטנדים: גיא פלומבו וניר פולק
פונט: "נע" של עודד עזר

התערוכה הוצגה לראשונה בגלריה ויטרינה ע"ש ג'וליה מזרחי שבמכון
הטכנולוגי חולון HIT בתאריכים 28/3/16-21/4/16

רותם מקרית גת < 'רישומלל'

דפיקת
דפיקת